

## A biztonság költségvetése?

---

Mi a biztonság? - Az élet egészébe vetett bizalom azzal a hajlandósággal együtt, hogy segítsük az élet minden területének a fennmaradását. - A dolgoknak, életviszonyoknak olyan rendje, olyan állapot, amelyben kellemetlen meglepetésnek, zavarnak, veszélynek nincs vagy alig van lehetősége, amelyben ilyentől nem kell félni.

Ha jó a terv, vannak jól megfogalmazott prioritások, kiszámolt hatások, elkerülendő veszélyek, ott nem lesz a fejlődés áldozata a biztonság.

### **Nem lehet a közösség sem a fejlődés áldozata, de a biztonságé sem!**

A második világháborút követő kommunista hatalomátvétel egyik első lépése éppen a nálunk most éppen fejleszteni és éleszteni kívánt társas/közösségi formációk és alkalmaik betiltása volt bizonyára azért, mert a körökben termett és alakított magatartás veszélyes volt az egyen-gondolkodást, illetve a gondolkodás nélküli engedelmességet kívánó pártállam számára.

### ***Vajon a rendszerváltozást követően, a mai napig miért nem épült vissza azonnal mindez?***

Alapvetően talán azért, mert az emberekből a létező szocializmus két emberöltője alatt kihunyott az erre való érzékenység és óhaj. A felelős vezetők pedig vagy nem ismerték, vagy nem gondolták, avagy nem értették **e gyakorlat** társadalomfejlesztő funkcióját. Ám ha mégis ismerték és értették, néhányuknak éppen a felelős és autonóm társadalom lehetett (változatlanul) nemkívánatos...

Tudomásul kell vegyünk: a közösségek életképessége a folyamatos önkormányzati segítőkészségen, vagyis a feltételek megteremtésén és fenntartásán, valamint a közösségfejlesztés technikáinak folyamatos alkalmazásán, és a közösségfejlesztők ez irányú folyamatos munkáján múlik. És mindenekelőtt annak elhatározásán, hogy e tárgyban történjék valami. Kerestük ennek nyomait a költségvetésben.

A közösségfejlesztés nem szükségképpen jelent anyagi megtakarítást a pl. közművelődéssel kapcsolatos mai kiadásokhoz képest, sőt több anyagi támogatást követel. Hozadéka nem a kevesebb ráfordítás tekintetében, hanem az **életképesebb helyi társadalom működőképességében** jelentkezik. Amennyiben a cél a forráshiány miatti azonnali és folyamatos megtakarítás, úgy be kell zárni az intézményeket, és el kell bocsátani a jelenleg alkalmazott szakembereket. Ekkor azonban az e témában tervezhető tennivalókat is el kell hagyni boldogabb időkre – bár így ezek a kívánatos idők **még később** érkeznek el.

A klasszikusnak mondható civil szervezetekből több is van Sárospatakon, ám az is bizonyos, hogy még sok természetvédő, környezetóvó, közéleti, műkedvelő művészeti, a nem, a kor, a foglalkozás, az élethelyzet vagy hobbi szerinti társaság szerveződhet az

erre irányuló bátorítás és fejlesztőmunka hatására. **A minél több önálló és autonóm helyi szervezkedés és szervezet határozott cél kell legyen**, és minden erőnkkel azon kell legyünk, hogy kapcsolati hálójuk a jelenleginél sokkal jobban keresztül-kasul kösse össze az egész várost.

A különféle egyesületek, alapítványok támogatására csekély összegű helyi *pénzalap* létezik (1 millió Ft...). Az összeget növelni kell. Az egyesületek száma már a további támogatás ígéretétől, és különösen garanciájától bővülni fog, és bővítheti azt a közösségfejlesztési munka is. Az autonóm egyesületi lét és élet a város társadalmának és a városi közösségek fejlesztésének leghagyományosabb, ám legfontosabb útja-módja. Nem tehetjük meg, hogy nem támogatjuk jelentőségéhez mérten.

Sárospatakon 1833-tól Kaszinó, 1869-től Olvasó Egylet, 1873-tól Polgári Olvasókör, 1874-től Irodalmi Kör, 1893-tól Társaskör, 1897-től Iparos Ifjúság Önképző Kör, 1899-től Polgári Kaszinó, 1900-tól a Hitelszövetkezet Népkönyvtári Egyesülete, Református Nőegylet, 1902-től Izraelita Nőegylet, 1904-től Bét-Hamidrasch Egylet (Tanulmányház), 1922-től Magyar Nemzeti Szövetség, Iparoskör, Gazdakör, 1943-tól Református Ifjúsági Egyesület, 1944-től KALOT működött a Művelődéskutató Intézetben 1988-ban megjelent egyesületi címtár szerint.

Az előttünk fekvő költségvetés tervezet nem mondható a fentiek alapján civilbarát költségvetésnek. Ennek középtávon mindnyájan kárát fogjuk látni – Sárospatak brand ide, Sárospatak brand oda...

### **Nem lehet a fejlődés rossz tulajdonosi szemlélet áldozata**

- **Jó tulajdonosi szemléltre van szükség!!**

A művelődési otthonok (jobbára 1949-től eredeztethető) önkormányzati működtetése erősen tartja magát, legfeljebb a kht-sítás tudott ezen léket verni, ám ez a népművelők önkiszákmányolására alkalmas forma is csak módjával terjedt el az országban. Az egyesületi intézményműködtetés csak a '90-es évek derekától jelent meg újra, és jobbára a falvak, a lehatárolt városi településrészek vagy a kisvárosok sajátja, esetleg rétegintézmények (jellemzően ifjúsági házak) váltak egyesületi működtetésűvé. Ezekben az években azonban már megfogalmazódott néhány nagyobb városban is a társadalmiasított intézményműködtetés; javasoljuk, hogy kellő megfontolás és előkészítést követően Sárospatak is kerüljön közéjük különösen, mert van annyi markáns és működő civil szervezete, akik (esetleg egy idő után?) rávehetők az e célra alakítandó konzorciumra.

A civil működtetés nemcsak azt jelentené, hogy a létező vagy megalakuló helyi egyesületek abban működési helyet kaphatnak, hanem azt is, hogy bennük *a lakossági igényeknek megfelelő tevékenységet* szervezhet néhány (természetesen szakképzett), ám kenyéradó gazdáinak, tehát végül a használóknak, a helybéli embereknek elkötelezett szakember.

Különösen, ha az ilyen kezdeményezések beindítását és fenntartását (némileg) finanszírozná is az önkormányzat.

### **VÁROSI CIVIL PÉNZALAP FELTÖLTÉSÉRE VAN SZÜKSÉG**

Szükségesnek látszik a sárospataki civil világ fejlesztését és fenntartását szolgáló, alapvetően a működési költségeket fedező pályázható pénzalap megnövelése. Ez a meglévő vagy az alakuló egyesületek biztos működtetésének háttérét jelent(het)i.

#### **Prioritások és lehetőségek**

Komoly aránytalanságok figyelhetők meg a fenti civil alap jelenlegi méltatlanul alacsony súlya és néhány egyéb, szintén rendkívül fontos tétel mögé állított tervszámokkal, amelyek elsősorban az önként vállalt feladatok között olvashatóak. Szembeötlő aránytalanságokat vélek a tervezett összegeket egymás mellett látva.

- Érveim magában az előterjesztésben vannak, kérem hallgassák meg:

<b>Sportegyesületek, szakosztályok (keret)</b>	működési támogatás pályázat alapján	10 000 000
<b>Római Katolikus Egyházközség</b>	működésre céljellel átadott támogatás	1 000 000
<b>Sárospataki Református Egyházközség</b>	működésre céljellel átadott támogatás	750 000
<b>Sárospatak-Bodroghalász Református Egyházközség</b>	működésre céljellel átadott támogatás	250 000
<b>Sárospataki Görögkatolikus Egyházközség</b>	működésre céljellel átadott támogatás	800 000
<b>Sárospatak Végardói Görögkatolikus Egyházközség</b>	működésre céljellel átadott támogatás	200 000
<b>Sárospataki Polgárőr Egyesület</b>	működésre céljellel átadott támogatás	1 200 000
<b>Sárospataki Polgárőr Egyesület</b>	céljellegű támogatás - országos polgárőrnap	500 000
<b>Sárospataki Tömegkommunikációs Alapítvány (Hegyalja Televízió)</b>	A Hegyalja Televízió működésére céljellel átadott támogatás	20 000 000
<b>Interkultur Hungária Közhasznú Nonprofit Kft.Bp</b>	Zempléni Fesztivál 2020 támogatása	3 000 000

<b>Alapítványok, civil szervezetek támogatása</b>	működésre céljellel átadott támogatás kerete	1 000 000
<b>Tour de Hongrie 2020</b>	Profi kerékpársport (Magyar Körverseny) cél jellegű támogatása	5 000 000
<b>Régi Járművek Egri Egyesülete</b>	II. Zemplén Rally	500 000

Eltérő javaslatot teszek, amiben szavazást kérek: **az 5-151 Karácsonyi díszkivilágítási elemek bővítése 5 000 000 (-3.000.000 Ft) terhére az Alapítványok, civil szerv. Támogatása** működésre céljellel átadott támogatás keretének 1.000.000 Ft-ról 4.000.000 Ft-ra emelésére.

Eltérő javaslatot teszek, amiben szavazást kérek: a **Sárospataki Polgárőr Egyesület** céljellel támogatás - országos polgárőrnapi 500.000 Ft (-400.000 Ft) sor terhére **az 5-302 Ifjúsági feladatok 090810** működésre céljellel átadott támogatás keretének 200.000 Ft-ról 600.000 Ft-ra emelésére.

- Túlélés, vagy fejlődés?
- A helyes válasz: Túlélés, és fejlődés!

Ez már-már programmal is felérhetne néhány részlet pontosítását követően. Nem is volna ezzel baj, ha csak a túlélésre kellene fókuszálnunk. A helyzet az, hogy a sárospatakiak, éljenek idehaza, a városban, vagy az ország, a világ más helyein, elvárják tőlünk, hogy **a város fejlődését is** megfelelő hatékonysággal képviseljük, teremtsük meg ehhez a megfelelő felételeket.

Nekik üzenhetjük innen, hogy ez az év még nem volt számunkra elegendő ahhoz, hogy ez a szemlélet a költségvetési politikában is testet öltjön, de mind tudjuk, hogy nem megkerülhető, hogy erről komoly közbeszéd kezdődjön Sárospatakon egyebek mellett a civil koncepció, a humánpolitikai koncepció megalkotásával, amelyekben elemekre bontva, konkrétan meg lehetne fogalmazni Sárospatak civilekkel elérendő céljait.

Köszönöm a figyelmet.